

Høst af forsøg

Hanne Bach^a

^a Teknologisk Institut

Denne instruktion omhandler høst af forsøg med korn, bælgæd og raps. Ved høst af græsfrø henvises til "[Værd at vide om frøtærskning](#)", udgivet af DLF-Trifolium.

Når forsøgene høstes, er det resultater af mange timers arbejde, der skal i hus. Det er meget vigtigt, at det foregår lige så omhyggeligt som forsøgsarbejdet i hele den forudgående sæson.

Forberedelse

- Læs brugsanvisningen (manualen) for mejetærskeren
- Mejetærskeren efterses, repareres, monteres og smøres i god tid. Maskinen startes op og alle funktioner afprøves.
- Indstil mejetærskeren til den pågældende afgrøde. Søg hjælp i brugsanvisningen eller ved erfaren mejetærsker pilot.
- Vægten kontrolleres inden sæsonen, derefter jævnligt efter behov. Husk at gemme dokumentation.
- Kontakt forsøgsværten vedrørende aftale om høst og med henblik på indhentning af oplysninger om grundbehandlinger inkl. 5-års gødningsskema og 50-års gødningsskema.
- Tjek altid forsøgsplan vedr. høst, prøvestørrelse og prøvehåndtering, og om design er ajourført.
- Find labels og prøveposer til forsøget.
- Skilte fjernes. Fjern ikke flexstokkene i forsøgets hjørner eller flexstokken med forsøgsstart-labelen med "1. parcel 1 gentagelse".
- Bedømmelser inden og ved høst foretages.
- Parcellerne adskilles, hvis det er nødvendigt.

Høst

- Forsøget høstes, når afgrøden er moden og tør. Er der mere end en uges forskel i modningstidspunkterne for forsøgsparcerne, skal forsøget høstes ad flere gange (kontakt Fagkonsulenten i SEGES eller Teknologisk Institut) - hvis ikke andet er angivet i forsøgsplanen.
- Opmål høstparcel (se evt. [opgørelse af parcelstørrelse](#)), og notér størrelse i m² og dato.
- Tjek vægten og nulstil den.
- Vurdér høstretningen.
- Start høsten i en værneparcel og tjek spild, uaftærskede kerner i halmen, renhed i den tærskede vare og beskadigelser af kerne/frø. Kontroller spild. Justér evt. mejetærskeren.
- Tjek mejetærskerspild regelmæssigt.
- Ændring af mejetærskerindstilling må kun ske imellem to gentagelser.
- Tjek vægten regelmæssigt. Kontroller at vægten selv går i nul før hver parcel.
- Udtag parcel-/ledprøver i henhold til forsøgsplanen, tjek kvaliteten af prøven (samblanding af prøver mm), og sørg for at prøverne er entydigt mærket. Luk poserne lufttæt.
- Mejetærskerens tærskværk skal køre helt tom inden høst af næste parcel.

Specielt om raps

Følg forsøgsplanen angående høst. Ved direkte høst med sideknive af parcellforsøg skal parcellerne adskilles først, enten manuelt eller ved parceladskillere (medmindre andet fremgår af forsøgsplanen eller aftalt med Fagkonsulenten). Ofte vil raps ligge lidt i leje, så en del af planterne fra den ene parcel ligger inde i naboparcellen. Hvis man høster/skårlægger med sideknive uden der er foretaget parceladskillelse vil man således introducere en stor fejl.

I forsøg med kombination af plantetal og gødskning forventes der en varierende grad af lejesæd og til dels modenhed. Direkte høst vil give en meget stor risiko for spild fra nogle af parcellerne. Der anbefales her parceladskillelse og efterfølgende skårlægning.

I rapsforsøg hvor parcellerne er relativt store (50 m² og derover) kan man overveje høst med sideknive under forudsætning af en rimelig ensartet modning.

Høstretning

Høstretningen/skårlægning tilpasses efter de aktuelle forhold. Afgrøder der er gået i leje høstes mod lejeretning.

Efter høst

- Følg forsøgsplanen ift. prøvehåndtering. Prøver sendes tydeligt mærket med lednr., gentagelsesnr., forsøgsnummer.
- Parceludbytter indtastes i Nordic Field Trial System.

Hvis høsten afbrydes

- Høst af ét forsøg skal foregå indenfor så kort et tidsrum som muligt.
- Hvis det er nødvendigt at stoppe høsten, skal man så vidt muligt høste den gentagelse (blok) færdig, som man er i gang med at høste. I forsøg med alpha-design stoppes ved hele miniblokke.
- Prøver udtaget før afbrydelsen og prøver udtaget efter afbrydelsen, må ikke sammenblandes, men skal analyseres hver for sig. Her skal man være opmærksom på at tage ekstra store parcelprøver (min. 800 g), så der er tilstrækkeligt prøvemateriale til NIT-apparatet. Kontakt altid Teknologisk Institut.